

Ruhon ja muiden eläimen osien esittäminen tarkastettavaksi

Sisällysluettelo

1	YLEISTÄ	4
2	LAINSÄÄDÄNTÖ	4
3	OHJEET	5
4	MÄÄRITELMIÄ	6
5	ELÄIMEN RUHON JA PÄÄN ESITTÄMINEN TARKASTETTAVAKSI	7
	5.1 Ruhon esittäminen <i>post mortem</i> -tarkastukseen puoliruhoina halkaistuna	8
	5.2 Halkaisemattoman ruhon esittäminen <i>post mortem</i> -tarkastukseen	8
6	ELÄIMEN MUIDEN OSIEN ESITTÄMINEN TARKASTETTAVAKSI	10
7	TEURASTAMORAKENTEIDEN SOVELTUVUUS <i>POST MORTEM</i> -TARKASTUKSEN SUORITTAMISEEN	11

Viranomaisen toiminnan tulee perustua lainsäädännössä määriteltyyn toimivaltaan ja viranomaistoiminnassa tulee tarkoin noudattaa lainsäädännön vaatimuksia. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Viime kädessä lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee tuomioistuin.

Tässä ohjeessa on sekä suoria lainauksia lainsäädännöstä, että tulkintoja lainsäädännön soveltamisesta. Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Ruokaviraston näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa.

Ruhon ja muiden eläimen osien esittäminen tarkastettavaksi	
Ruokaviraston ohje	5688/04.02.00.01/2020/3 (entinen numero 16037)
Esittelijä	Noora Salin
Hyväksyjä	Mikko Turku
Käyttöönotto	17.10.2022

1 YLEISTÄ

Yleiseen kulutukseen tarkoitettu koti- ja riistaeläinten liha on pääsääntöisesti tarkastettava. Lihantarkastuksen tekee teurastamon virkaeläinlääkäri¹. Lihantarkastuksessa virkaeläinlääkäri arvostelee lihan ja arvostelun perusteella liha joko hyväksytään ihmisravinnoksi kelpaavaksi tai hylätään. Lihan arvostelu perustuu kokonaiskuvaan, joka muodostuu elintarvikeketjua koskevista tiedoista (ketjuinformaatio), *ante mortem* -tarkastuksen yhteydessä tehdyistä havainnoista, *post mortem* -tarkastuksen yhteydessä tehdyistä löydöksistä ja mahdollisten lisätutkimusten tuloksista (lisätietoa Ruokaviraston ohjeessa ”Ohje lihan arvostelusta lihantarkastuksen yhteydessä”).

Ruokavirasto antaa tässä ohjeessa teurastamoille sekä niitä valvoville viranomaisille ohjeita ruhon ja muiden eläimen osien esittämisestä tarkastettavaksi. Ohjetta sovelletaan, kun kotieläiminä pidettävien karioeläinten, nautaeläinten, kotieläiminä pidettävien sikojen, lampaiden ja vuohien, poron ja muun tarhatun sekä luonnonvaraisen riistan ruhoja ja muita eläimen osia esitetään tarkastettavaksi. Nautaeläinten, lampaiden, kotieläiminä pidettävien sikojen ja siipikarjan *post mortem* -tarkastusmenettelyjä sovelletaan tarhatun riistan vastaaviin lajeihin ((EU) 2019/627, 27 artikla).

2 LAINSÄÄDÄNTÖ

Lihantarkastusta ja teurastamoita koskevia säädöksiä (säädökset tulee huomioida muutoksineen):

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004 eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja

¹ 1.2.2020 alkaen kansallisessa elintarvikelainsäädännössä käytetään termejä virkaeläinlääkäri ja virallinen avustaja aikaisemmin käytettyjen tarkastuseläinlääkäriin ja lihantarkastajan sijaan

(EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta (*valvonta-asetus*)

Komission delegoitu asetus **(EU) 2019/624** lihantuotantoa koskevan virallisen valvonnan suorittamista sekä elävien simpukoiden tuotanto- ja uudelleensijoitusalueita koskevista erityissäännöistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 mukaisesti

Komission täytäntöönpanoasetus **(EU) 2019/627** ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan suorittamista koskevista yhdenmukaisista käytännön järjestelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 mukaisesti ja komission asetuksen (EY) N:o 2074/2005 muuttamisesta virallisen valvonnan osalta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009 muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveysäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (*sivutuoteasetus*)

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001 tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä

Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarvikevalvonnasta **315/2021**

Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarvikehygieniasta **318/2021**

3 OHJEET

Tässä ohjeessa on viitattu seuraaviin Ruokaviraston ohjeisiin:

- Ohje lihan arvostelusta lihantarkastuksen yhteydessä (1889/04.02.00.01/2020)
- Luonnonvaraisen riistan lihan käsittely ja lihan toimittaminen myyntiin (5807/04.02.00.01/2020)

- TSE-toimenpiteet teurastamoissa ja leikkaamoissa (5690/04.02.00.01/2020)
- Elintarvikehuoneiston hyväksyminen

4 MÄÄRITELMIÄ

Teurastettaviksi tarkoitettuihin eläimiin ja lihantarkastukseen liittyviä käsitteitä:

Teurastamolla tarkoitetaan laitosta, jossa teurastetaan ja käsitellään eläimiä, joiden liha on tarkoitettu ihmisravinnoksi ((EY) N:o 853/2004, liite I)

Pienteurastamolla ja pienellä riistan käsittelylaitoksella tarkoitetaan teurastamoaa tai riistan käsittelylaitosta, jossa teurastetaan tai käsitellään riistaa ainoastaan osan työpäivää tai koko työpäivän ajan mutta ei viikon jokaisena työpäivänä ((EU) 2019/624, 2 artikla, kohdat 17 ja 18)

Ruholla tarkoitetaan eläimen ruhoa teurastuksen ja käsittelyn jälkeen ((EY) N:o 853/2004, liite I)

Muilla eläimen osilla tarkoitetaan muuta tuoretta lihaa kuin ruhon lihaa, mukaan lukien sisäelimet ja veri ((EY) N:o 853/2004, liite I). Käytännössä muita eläimen osia ovat veri, kieli, vatsa- ja rintaontelon elimet, jotka tavallisesti irrotetaan suolistuksen ja elinpaketin irrotuksen yhteydessä, mukaan lukien munuaiset, jotka jäävät ruhoon kiinni (esim. naudoilla).

Sisäelimillä tarkoitetaan rinta-, vatsa- ja lantio-ontelon elimiä sekä henki- ja ruokatorvea ((EY) N:o 853/2004, liite I)

Elinpaketilla tarkoitetaan ruoka- ja henkitorven, keuhkojen, sydämen ja sydänpussin, pallean, maksan sekä teurastusmenetelmästä riippuen kielen ja/tai munuaisten muodostamaa elinryhmää

Suolipaketilla tarkoitetaan ruoansulatuskanavan, suoliliepeen ja pernan sekä eläinlajista ja/tai teurastusmenetelmästä riippuen kohdun muodostamaa elinryhmää

Lihantarkastuksella tarkoitetaan kokonaisuutta, johon kuuluu elintarvikeketjua koskevien tietojen ja eläinten tunnistamisen todentaminen, eläinten elävänä tarkastus (*ante mortem*-tarkastus) sekä ruholle ja muille eläinten osille teurastuksen jälkeen tehtävä tarkastus (*post mortem*-tarkastus) ja niihin liittyvät tutkimukset sekä

edellä mainituista todentamisesta ja tarkastuksista johtuvat toimenpiteet (MMMä 315/2021; (EU) 2017/625).

5 ELÄIMEN RUHON JA PÄÄN ESITTÄMINEN TARKASTETTAVAKSI

Teuraseläinten ruhot ja päät on aina esitettävä *post mortem*-tarkastuksessa. Lampaiden ja vuohien kohdalla päään tarkastaminen ei ole tarpeen, jos virkaeläinlääkäri pystyy takaamaan, että päätä, mukaan lukien kieli ja aivot, ei käytetä ihmisravinnoksi. *Post mortem* -tarkastusta varten lampaiden ja vuohien päitä ei tarvitse nylkeä. Poron kieli voidaan käyttää ihmisravinnoksi ilman, että päätä nyljetään tai tarkastetaan.

Luonnonvaraisen riistan lihantarkastukseen ei tarvitse esittää päätä silloin, kun koulutettu henkilö on sen tarkastanut pyyntipaikalla, eikä ole havainnut tarkastuksessa mitään epänormaalia eikä eläimellä ole havaittu epänormaalia käyttäytymistä ennen tappamista eikä ympäristön saastumisesta ole epäilyä. Jos kuitenkin kyseessä on karhu, villisika tai muu mahdollinen triikiinien isäntäeläin, ruhon mukana tulee toimittaa myös pää (torahampaita lukuun ottamatta) ja pallea, mutta ei muita eläimen osia (lisätietoa Ruokaviraston ohjeessa "Luonnonvaraisen riistan lihan käsittely ja lihan toimittaminen myyntiin").

Teurastettujen eläinten ruhot ja päät on voitava yksilöidä ja tunnistaa siihen saakka, kunnes lihantarkastus on suoritettu loppuun ((EU) 853/2004, liite III, jakso I, luku IV, kohta 13). Käytännössä teurastamossa tulee olla järjestelmä, jonka avulla tiedetään, mikä pää kuuluu mihinkin ruhoon.

Ruhoja ja elimiä ei saa leikata tai käsitellä ennen lihantarkastuksen loppuunsaattamista, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu. Kaikki ulkopinnat on aina tarkastettava, myös ruhoissa olevien ruumiinonteloiden sekä muiden eläimenosien ulkopinnat ((EU) 2019/627, 12 artikla, kohta 3, alakohta a).

Ruho ja muut ihmisravinnoksi tarkoitetut ruhon osat on nyljettävä kokonaan sikoja, lampaiden, vuohien ja vasikoiden päätä, nautaeläinten turpaa ja huulia sekä nautaeläinten, lampaiden ja vuohien sorkkia lukuun ottamatta. Päät, turpa ja huulet mukaan luettuina, ja sorkat on käsiteltävä niin, että vältetään saastumiselta. Silloin kun sikoja ei nyljetä, niiden karvat on poistettava ennen rinta-, vatsa- tai lantio-ontelon avausta. ((EY) N:o 853/2004, liite III, jakso I, luku IV, kohta 8 ja 9).

Ruhojen ja päiden käsittelyssä on otettava huomioon TSE-riskiaineuksen erottamiseen ja merkintöihin liittyvät vaatimukset (lisätietoa Ruokaviraston ohjeessa ”TSE-toimenpiteet teurastamoissa ja leikkaamoissa”).

5.1 Ruhon esittäminen *post mortem*-tarkastukseen puoliruhoksi halkaistuna

Kotieläiminä pidettävien karioeläinten, yli kahdeksan kuukauden ikäisten nautaeläinten ja yli viiden viikon ikäisten kotieläiminä pidettävien sikojen ruhot on pääsääntöisesti esitettävä *post mortem*-tarkastuksessa pituussuunnassa selkäranka pitkin puoliruhoksi halkaistuina ((EU) 2019/627, 15 artikla, kohta 2).

Vaikka pää olisi jätetty ruhoon kiinni, se ei ole osa ruhoa ja se voidaan jättää halkaisematta.

Luonnonvaraisen riistan lihantarkastus ei edellytä riistaeläimen ruhon halkaisua. Jos virkaeläinlääkäri sitä kuitenkin vaatii, selkäranka ja pää on halkaistava pituussuunnassa ((EU) 2019/627, 28 artikla, kohta 3).

Virkaeläinlääkäri voi myös vaatia minkä tahansa eläimen pään tai ruhon halkaisemista pituussuunnassa, jos se on *post mortem* -tarkastuksen vuoksi tarpeen ((EU) 2019/627, 15 artikla, kohta 3).

Pienteurastamoissa tai pienissä riistan käsittelylaitoksissa, joissa käsitellään alle 1 000 eläinyksikköä vuodessa, virkaeläinlääkäri voi hygieniasyistä sallia täysikasvuisten kotieläiminä pidettävien karioeläinten, täysikasvuisten nautaeläinten ja täysikasvuisten luonnonvaraisen suurriistan leikkaamisen neljännesruhoiksi ennen *post mortem* -tarkastusta ((EU) 2019/627, 15 artikla, kohta 4). Perusteena neljännesruhoiksi leikkaamiselle voi olla esimerkiksi ruhojäähdyttämön matala kattokorkeus.

5.2 Halkaisemattoman ruhon esittäminen *post mortem*-tarkastukseen

Lampaiden ja vuohien, alle viiden viikon ikäisten kotieläiminä pidettävien sikojen, alle kahdeksan kuukauden ikäisten nautaeläinten sekä poron, ja muun tarhatun riistan ruhoja ei tarvitse esittää tarkastettavaksi halkaistuna. Pääsääntöisesti myöskään luonnonvaraisen riistan ruhoja ei tarvitse halkaista (katso tämän ohjeen kohta 5.1).

Virkaeläinlääkäri voi poikkeustapauksissa ja riskiperusteisesti sallia kotieläiminä pidettävien karioeläinten, yli kahdeksan kuukauden ikäisten nautaeläinten ja yli viiden viikon ikäisten kotieläiminä pidettävien sikojen halkaisemattomien ruhojen

esittämisen tarkastettavaksi ((EU) 2019/627, 15 artikla, kohta 3). Poikkeustapauksiin lukeutuvat erityiset ruoanvalmistustavat, kuten esimerkiksi grilliporsaan tai paahdetun porsaan tarjoaminen juhlissa. Näiden lisäksi on hyvä ottaa huomioon teurastusmenetelmät ja tuotantotavat sekä eläinten terveystilanne.

Yli 12 kuukauden ikäisten nautaeläinten selkäydin on poistettava teurastamossa ((EY) N:o 999/2001, liite V, kohta 4.1). Käytännössä yli 12 kuukauden ikäisten nautaeläinten ruhot on siksi aina halkaistava teurastamossa. On sallittua jättää ruho halkaisematta, kun teurastetaan ja tarkastetaan alle 8 kk ikäisiä vasikoita ja virkaeläinlääkärin luvalla 8–12 kk ikäisiä vasikoita.

Lupa ruhojen halkaisematta jättämiselle on hyvä antaa pääsääntöisesti vain ”virheettömille” ruhoille, joista ei arvioida tehtävän osapoistoja. Suullinen, toimijalle annettava lupa, on riittävä. Jos virkaeläinlääkäri sallii halkaisemattoman ruhon esittämisen *post mortem*-tarkastukseen, on hänen varmistuttava vähintään seuraavista asioista:

- teuraseläimen pitopaikan muille eläimille aikaisemmin tehdystä lihantarkastuksesta saadusta tiedosta ei ole käynyt ilmi toistuvia selkärangan ja/tai sitä ympäröiviin kudoksiin liittyviä muutoksia (esimerkiksi toistuvia paiselöydöksiä);
- elintarvikeketjutiedoista ei ole ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden perusteella olisi syytä epäillä muutoksia selkärangassa (esimerkiksi hännänpurennat sioilla);
- *ante mortem*-tarkastuksessa ei ole ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden perusteella olisi syytä epäillä lihantarkastuspäätökseen vaikuttavia muutoksia selkärangassa (esimerkiksi paiseet) ja/tai sitä ympäröivissä kudoksissa (esimerkiksi hännänpurennat sioilla);
- teuraslinjalla ennen *post mortem*-tarkastusta ei ole havaittu sellaisia poikkeamia, joiden perusteella olisi syytä epäillä lihantarkastuspäätökseen vaikuttavia muutoksia (esimerkiksi hännänpurenta) selkärangassa ja/tai sitä ympäröivissä kudoksissa;
- ei ole muita syitä epäillä muutoksia selkärangassa ja/tai sitä ympäröivissä kudoksissa.

Silloin, kun halkaisemattoman ruhon silmämääräisessä arvostelussa havaitaan poikkeavaa selkärangan alueella, virkaeläinlääkärin tulee vaatia ruho halkaistavaksi. Halkaisematta jättäminen on mahdollista, jos lihan arvostelu on mahdollista ilman ruhon halkaisua tai jos ruhon halkaisu saattaisi aiheuttaa ruhon saastumisen (esimerkiksi paise). Ruhojen halkaisematta jättämisestä huolimatta on *post mortem*-tarkastus muilta osin suoritettava asetuksen (EU) 2019/627 mukaisesti.

Virkaeläinlääkärin lihantarkastuskirjanpidosta tulisi käydä ilmi yksilöidysti ne ruhot, jotka on jätetty halkaisematta.

6 ELÄIMEN MUIDEN OSIEN ESITTÄMINEN TARKASTETTAVAKSI

Tässä luvussa eläimen muilla osilla tarkoitetaan niitä ruhonosia, jotka irrotetaan ruhosta teurastusprosessin aikana.

Teuraseläinten sisäelimet on aina esitettävä tarkastettavaksi. Sisäelimien on oltava jäljitettävissä siihen ruhoon, josta ne ovat peräisin, *post mortem*-tarkastusta tehtäessä ((EY) N:o 853/2004, liite III, jakso I, luku IV, kohta 13).

Molemmista munuaisista on poistettava niitä ympäröivä rasvakudos. Naudoilta, sioilta ja kaviueläimiltä on poistettava myös munuaisia ympäröivä kapseli ((EY) N:o 853/2004, liite III, jakso I, luku IV, kohta 14).

Luonnonvaraisen riistan lihantarkastuksessa ei tarvitse esittää sisäelimiä, silloin kun koulutettu henkilö on ne tarkastanut eikä ole havainnut tarkastuksessa mitään epänormaalia eikä eläimellä ole havaittu epänormaalia käyttäytymistä ennen tappamista eikä eläimen elinympäristön saastumisesta ole epäilystä (lisätietoa Ruokaviraston ohjeessa ”Luonnonvaraisen riistan lihan käsittely ja lihan toimittaminen myyntiin”).

Kotieläiminä pidettävien sorkka- ja kaviueläinten siitin voidaan ohjata sivutuotteeksi jo ennen *post mortem* -tarkastusta, jos siittimessä ei ole tautien aiheuttamia muutoksia ((EY) N:o 853/2004, liite III, jakso I, luku IV, kohta 13). Kotieläiminä pidettävien sorkka- ja kaviueläinten sorkat ja kaviot sekä teurastettujen eläinten vuodat ja nahat voidaan myös ohjata sivutuotteeksi jo ennen *post mortem* -tarkastusta, ellei niiden tarkastaminen ole tarpeen eläintaudin tai muun epäillyn vaaran havaitsemiseksi ((EU) 2019/627, 14 artikla, kohta 1).

Jos siittimiä, sorkkia tai kaviota kerätään elintarvikkeeksi, tulee ne esittää *post mortem* -tarkastuksessa. Ruhonosat on myös pystyttävä jäljittämään siihen ruhoon kuuluvaksi, josta ne ovat peräisin, kunnes kyseisen eläimen *post mortem* -tarkastus on suoritettu loppuun. Jos ruho todetaan *post mortem* -tarkastuksessa ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi, tulee myös siihen kuuluvat ruhonosat hylätä ja käsitellä sivutuotteena.

Vuotia ja nahkoja ei tarvitse esittää *post mortem* -tarkastuksessa, vaikka niitä käytettäisiin gelatiinin tai kollageenin valmistukseen. Vuota tai nahka on kuitenkin pystyttävä jäljittämään siihen ruhoon kuuluvaksi, josta se on peräisin, kunnes kyseisen eläimen *post mortem* -tarkastus on suoritettu loppuun. Jos ruho todetaan *post mortem* -tarkastuksessa ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi, tulee myös sen vuota tai nahka hylätä ja käsitellä sivutuotteena.

7 TEURASTAMORAKENTEIDEN SOVELTUVUUS *POST MORTEM* -TARKASTUKSEN SUORITTAMISEEN

Ruhojen ja muiden eläimen osien tarkastuksen mahdollistamiseksi on teurastamoissa aina oltava riittävät ja asianmukaiset rakenteelliset ja toiminnalliset ratkaisut (MMMä 318/2021 47 §; (EY) N:o 853/2004, liite III, jakso I, luku IV, kohta 12). Ratkaisuja harkitessa on otettava huomioon seikat, jotka ovat tarpeen *post mortem*-tarkastuksen suorittamisessa, kuten esimerkiksi tilan ja valaistuksen riittävyys. Tarkastusmenettelyiden helpottaminen ja nopeuttaminen on myös hyvä ottaa huomioon erilaisten ratkaisujen valinnassa.

Ruhon asento tarkastushetkellä tulee olla sellainen, että ruhosta voidaan havaita mahdolliset poikkeamat, kuten poikkeamat ruhon ja puoliruhon symmetriassa. Jos ruhon kääntäminen asianmukaiseen asentoon ei ole teurastuslinjassa mahdollista, asia on järjestettävä toiminnallisesti, esimerkiksi tarkoitukseen soveltuvan peilin avulla.

Ruhojen siirtämiseen tarkoitettun kattoradan tai muun rakenteen tulee olla riittävän korkea ja sijoitettu teurastamoon siten, että ruhot voivat riippua vapaasti ilman, että ne koskevat lattiaan, seiniin tai muihin rakenteisiin. Etäisyys lattiasta, seinistä tai muista rakenteista on oltava riittävä ruhojen saastumisen estämiseksi. Ruhojen ripustuskoukkujen tai muiden ripustusvälineiden tulee olla tarkoitukseen soveltuvia.

Ruhoa tai puoliruhoja ei lähtökohtaisesti saa katkaista ennen *post mortem*-tarkastusta. Ainoastaan pienteurastamoissa tai pienissä riistan käsittelylaitoksissa, joissa käsitellään alle 1 000 eläinyksikköä vuodessa, virkaeläinlääkäri voi hygieniasyistä sallia täysikasvuisten kotieläiminä pidettävien kavioläinten, täysikasvuisten nautaeläinten ja täysikasvuisen luonnonvaraisen suurriistan leikkaamisen neljännesruhoiksi ennen *post mortem* -tarkastusta ((EU) 2019/627, 15 artikla, kohta 4).

Eläimen pään esittäminen tarkastettavaksi tulee ottaa erikseen huomioon silloin, kun se on erotettu ruhosta. Eläimen pään koosta riippuen voidaan käyttää esimerkiksi sopivan kokoista allasta tai laatikkoa tai vaihtoehtoisesti pää voidaan ripustaa tarkoitukseen soveltuvaan koukkuun.

Elinpaketti on hyvä esittää tarkastettavaksi koukkuun tai telineeseen ripustettuna, kun taas suolipaketin voi esittää laskettuna sopivan kokoiseen altaaseen, laatikkoon tai työtasolle.

Esitettäessä sukuelimiä ja utareita tarkastettavaksi, on mahdollista käyttää tarkoitukseen sopivia altaita tai laatikoita.

Edellä mainittujen esimerkkien lisäksi toimija voi käyttää vaihtoehtoisia ratkaisuja, joilla on mahdollista taata, että ruhot ja muut eläimen osat esitetään virkaeläinlääkärille tarkastettavaksi vaatimusten mukaisella tavalla. Erilaisten rakenteellisten ja toiminnallisten ratkaisujen on oltava toimivaltaisen viranomaisen hyväksymiä (lisätietoa Ruokaviraston ohjeessa ”Elintarvikehuoneiston hyväksyminen”).